

چه کسانی زیارت امام حسین را دوست دارند؟

روایاتی از اهل بیت علیهم السلام به این مضمون وارد شده که اگر خداوند خیر بنده‌ای را بخواهد چه عنایاتی به او می‌کند؛ حبّ امام حسین علیه‌السلام و زیارت ایشان، تفقه در دین، بصیرت، حسن تدبیر، مدارا و... از جمله این موارد است.

روایاتی از اهل بیت علیهم السلام به این مضمون وارد شده که اگر خداوند خیر بنده‌ای را بخواهد چه عنایاتی به او می‌کند؛ حبّ امام حسین علیه‌السلام و زیارت ایشان، تفقه در دین، بصیرت، حسن تدبیر، مدارا و... از جمله این موارد است. روایاتی از اهل بیت علیهم السلام به این مضمون وارد شده که اگر خداوند خیر بنده‌ای را بخواهد چه عنایاتی به او می‌کند. در این یادداشت برخی از این احادیث ذکر شده که موارد متعددی را شامل می‌شود؛ از جمله مواردی که در این روایات به عنوان عطای خداوند در جهت خیرخواهی بنده ذکر شده، حبّ امام حسین علیه‌السلام و زیارت ایشان است. موارد دیگر شامل تفقه در دین، تعجیل در عقوبت گناهان و... می‌شود که در ادامه می‌آید.

در ابتدا ذکر این نکته شایسته به نظر می‌رسد که این موارد خیرخواهی، قطعاً از روی حکمت است و عملکرد و اعتقاد بنده خدا نیز در این اراده الهی نقش دارد و این گونه نیست که نعوذ بالله خداوند، بدون حکمت و گتره‌ای خیر بنده‌ای را بخواهد و یا شر بنده دیگر را قصد کند؛ از این رو نباید برداشت نادرستی از احادیث بشود.

حبّ امام حسین علیه‌السلام و زیارت ایشان

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ الْخَيْرَ قَذَفَ فِي قَلْبِهِ حُبَّ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ حُبَّ زِيَارَتِهِ وَ مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ السُّوءَ قَذَفَ فِي قَلْبِهِ بَغْضَ الْحُسَيْنِ وَ بَغْضَ زِيَارَتِهِ؛ کسی که خداوند خیر او را بخواهد، در قلبش محبت امام حسین علیه السلام و محبت زیارت آن جناب را می‌اندازد و کسی که خداوند سوء و بدی را برایش بخواهد، بغض امام حسین علیه السلام و زیارت ایشان را در قلبش قرار می‌دهد. کامل الزیارات/ ص 142

تفقه در دین و زهد در دنیا

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا زَهَّدَهُ فِي الدُّنْيَا وَ فَقَّهَهُ فِي الدِّينِ وَ بَصَّرَهُ عُيُوبَهَا وَ مَنْ أُوتِيَهُنَّ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ...؛ امام صادق علیه السلام فرمود: وقتی خدا خیر بنده‌ای را بخواهد، او را نسبت به دنیا بی‌رغبت می‌کند و دین شناس می‌گرداند و به عیوب دنیا بینایش می‌سازد؛ به هر که این خصلت‌ها داده شود، خیر دنیا و آخرت داده شده... . کافی/ ج 2/ ص 130

پاک سازی روح و پذیرش معروف

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ... فَإِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ خَيْرًا طَيَّبَ رُوحَهُ فَلَا يَسْمَعُ مَعْرُوفًا إِلَّا عَرَفَهُ وَ لَا مُنْكَرًا إِلَّا أَنْكَرَهُ ثُمَّ يَقْذِفُ اللَّهُ فِي قَلْبِهِ كَلِمَةً يَجْمَعُ بِهَا أَمْرَهُ؛... هر گاه خداوند خیر بنده‌ای را بخواهد روحش را پاک می‌سازد که با شنیدن سخن پسندیده، آن را بشناسد و به جا آورد و دیگر هیچ حرف ناپسند و زشتی را نپذیرد و سخنی را به او الهام می‌کند که توسط آن کارش را فراهم آورد. کافی/ ج 1/ ص 165

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنْ أَلَّاهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ خَيْرًا نَكَتَ فِي قَلْبِهِ نَكْتَةً مِنْ نُورٍ وَ فَتَحَ مَسَامِعَ قَلْبِهِ وَ وَكَلَ بِهِ مَلَكًا يُسَدِّدُهُ...؛ امام صادق علیه السلام فرمود: وقتی خدا خیر بنده‌ای را بخواهد، اثری از نور در دلش می‌گذارد و گوش‌های دلش را باز می‌کند و فرشته‌ای بر او می‌گمارد که نگهدارش باشد... . کافی/ ج 1/ ص 166

پیرو حق بودن

عَنْ فَضِيلِ بْنِ يَسَارَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ نَدْعُو النَّاسَ إِلَى هَذَا الْأَمْرِ فَقَالَ لَا يَا فَضِيلُ إِنْ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ خَيْرًا أَمَرَ مُلْكًا فَأَحَدَ بِعُتْبَةٍ فَأَدْحَلَهُ فِي هَذَا الْأَمْرِ طَائِعًا أَوْ كَارِهًا؛ فَضِيلُ بْنُ يَسَارَ مِي گويد به امام صادق علیه السلام عرض کردم که مردم را به این امر (تشیع) دعوت کنیم؟ فرمود: نه، ای فضیل! وقتی خدا خیر بنده‌ای را بخواهد به فرشته‌ای فرمان می‌دهد که گردنش را بگیرد و او را خواه یا ناخواه در تشیع وارد کند. [ظاهراً منظور این‌گونه روایات درباره اصرار و پافشاری در تبلیغ است؛ به طوری که انسان بخواهد مردم حقیقتاً شیعه شوند و به حق گرایش پیدا کنند] کافی/ج 1/ص 167

غفلت از خوبی و تجسم نقاط ضعف

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ أَلْهَاهُ عَنْ مَحَاسِنِهِ وَجَعَلَ مَسَاوِيهِ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَكَرِهَهُ مُجَالَسَةَ الْمُعْرِضِينَ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ... هنگامی که خداوند متعال خیر کسی را بخواهد، او را از محاسن و خوبی‌های خود غافل کرده و بدی‌ها و نقاط ضعف او را در مقابل دو چشم او مجسم نموده و مجالست کسانی را که از ذکر خداوند متعال اعراض کرده‌اند، در نظر او مکروه می‌دارد. مصباح الشریعة/ ص 190

مدارا در زندگی

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِأَهْلِ بَيْتٍ خَيْرًا رَزَقَهُمُ الرِّقَقَ فِي الْمَعِيشَةِ وَحُسْنَ الْحُلُقِ؛ هنگامی که خداوند برای خانواده‌ای خیر و خوبی بخواهد به آنها ملاطفت و راحتی در زندگی و حسن خلق عنایت می‌فرماید. بحار الأنوار / 68 / ص 394

دیدن فرزند

قَالَ أَبُو الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ خَيْرًا لَمْ يُمْنِهِ حَتَّى يُرِيَهُ الْخَلْفَ؛ هَرَّاهُ خَدَاوَنَد تَبَارَكَ بِخَوَاهَد بِهِ بِنْدَه‌اش خَیْر وَ نَبِیْکَی کَنَد او را نَمِی‌مِیرانَد تا اِنکِه فِرَزَنَد وَ جانشین وی را به او نشان دَهَد. مَن لا یَحْضِرُه الفقیه/ ج3/ ص481

سلطان مہربان

قال الصادق جَعَفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِرَعِيَّتِهِ خَيْرًا جَعَلَ لَهَا سُلْطَانًا رَحِيمًا وَ قَيِّضَ لَهُ وَزِيرًا عَادِلًا؛ وَ قَتَى خَدَايَ عَزَّ وَ جَلَّ خَيْرَ رَعِيَّتٍ رَا بَخَوَاهِدِ سُلْطَانِي مَهْرَبَانَ بَهْ أَنَّهُآ عَطَا مِیْ كُنْد وَ وَزِیْرَ عَادِلِیْ بَرَایِ اَو (سُلْطَان) مَقْرَر مِیْ دَارْد. اُمَالِیْ صَدُوق/ص 245

بصیرت دنیا و آخرت

عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ يَقُولُ فِيهِ أَلَا إِنَّ لِلْعَبْدِ أَرْبَعَ أَعْيُنَ عَيْنَانِ يُنْصَرُّ بِهِمَا أَمْرُ دِينِهِ وَ دُنْيَاهُ وَ عَيْنَانِ يُنْصَرُّ بِهِمَا أَمْرُ آخِرَتِهِ فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا فَتَحَ لَهُ الْعَيْنَيْنِ اللَّتَيْنِ فِي قَلْبِهِ فَأَبْصَرَ بِهِمَا الْغَيْبَ فِي أَمْرِ آخِرَتِهِ وَ إِذَا أَرَادَ بِهِ غَيْرَ ذَلِكَ تَرَكَ الْقَلْبَ يَمَّا فِيهِ؛ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ضَمَنَ حَدِيثَ مِفْصَلِي فَرَمُود: بِنْدَه دَارَايِ چِهَار چِشَمِ اسْتِ كِه بَا دُو چِشَمِ، كَارِ دُنْيَا وَ دِينَ خُود رَا بَبِينَد وَ بَا دُو چِشَمِ دِیْگَر بَه كَارِ آخِرْتَش نَظَر كَنْد؛ وَ قَتِي خُداوَنْد ارَادَه خَیْری دَر مُورِد بِنْدَه‌ای كَنْد آن دُو چِشْمِی رَا كِه دَر دَلَش هَسْت مِی‌گِشَايِد كِه بَا چِشَمِ دَل، عَالَمِ غَیْب وَ كَارِ آخِرْتَش رَا بَبِينَد وَ اِگَر ارَادَه خَیْر نَفْرَمَايِد دَل رَا بَه هِمَا نِ حَالِ اَوَلِه خُود وَ اِی گِذَارَد. الخصال، ج 1/ ص 240

تعجیل در عقوبت

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ سُوءًا أَمْسَكَ عَلَيْهِ دُثُوبَهُ حَتَّى يُوَافِيَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ إِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ خَيْرًا عَجَّلَ عُقُوبَتَهُ فِي الدُّنْيَا؛ هر گاه خداوند اراده بدی به بندهاش کند گناهانش را نگه می‌دارد تا او را روز قیامت بواسطه گناهش مجازات کند و هرگاه اراده خیر به بندهاش داشته باشد، در مجازات او در دنیا شتاب می‌کند. إرشاد القلوب/ ج 1/ ص 182

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ تَعَالَى بِعَبْدٍ خَيْرًا فَأَذْنَبَ ذَنْبًا تَبِعَهُ بِتَقْمَةٍ وَ يُذَكِّرُهُ الْإِسْتِغْفَارَ وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ تَعَالَى بِعَبْدٍ شَرًّا فَأَذْنَبَ ذَنْبًا تَبِعَهُ بِنِعْمَةٍ لِيُنْسِيَهُ الْإِسْتِغْفَارَ وَ يَتِمَادَى بِهِ وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى سَتَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ بِالْغَيْمِ عِنْدَ الْمَعَاصِي؛ هر گاه خداوند متعال برای بندهای خیر بخواهد، در صورتی که آن بنده گناهی مرتکب شود، او را گرفتار عذابی می‌کند تا بدین وسیله متوجه طلب آمرزش و استغفار گردد و زمانی که برای بندهای بدی بخواهد به دنبال گناهش به او نعمتی می‌دهد تا استغفار را فراموش کرده و پیوسته در گناه بماند و به همین معنا اشاره دارد فرموده‌ی حق تعالی: «سَتَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ» به زودی آنها را به عذاب و هلاکت می‌افکنیم از جایی که نمی‌دانند.» علل الشرائع/ ج 2/ ص 561

روایای صادق

وَ قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا كَانَ الْعَبْدُ عَلَى مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا أَرَاهُ فِي مَتَامِهِ رُؤْيَا ثَرَوَعُهُ فَيَتَرَجَّرُ بِهَا عَنْ تِلْكَ الْمَعْصِيَةِ وَ إِنَّ الرُّؤْيَا الصَّادِقَ جَزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءًا مِنَ الثَّبُوتِ؛ وقتی بندهای در حال معصیت الهی به سر می‌برد و خدا خیرش را بخواهد، رویایی در خواب به او نشان می‌دهد که او را بترساند و از گناهش دست بکشد و به راستی روایای صادق جزئی از هفتاد جزء نبوت است. الإختصاص/ ص 241

قناعت، حسن تدبیر، عقل قوی، عفت شکم و دامن

قَالَ عَلَى عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا أَلْهَمَهُ الْقَنَاعَةَ وَ أَصْلَحَ لَهُ رُوحَهُ؛ هر گاه خدا اراده کند به بنده خیری عطا کند، قناعت را به او الهام می‌کند و زوجهش را اصلاح می‌کند.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا أَلْهَمَهُ الْإِقْتِسَادَ وَ حُسْنَ التَّدْبِيرِ وَ جَتَبَهُ سُوءَ التَّدْبِيرِ وَ الْإِسْرَافِ؛ هنگامی که خداوند خیر بندهای را بخواهد، میانه‌روی و تدبیر نیکو را به او عطا می‌کند و او را از سوء تدبیر و اسراف باز می‌دارد. عیون الحکم و المواعظ/ ص 131

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا مَتَحَهُ عَقْلًا قَوِيًّا وَ عَمَلًا مُسْتَقِيمًا؛ هرگاه خدا اراده کند به بندهای خیری را عطا کند، به او عقلی قوی و عملی راست و مستقیم عنایت می‌فرماید. همان/ ص 136

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا عَفَا بَطْنَهُ عَنِ الطَّعَامِ وَ فُرْجَهُ عَنِ الْحَرَامِ. هرگاه خدا خیر بندهای را بخواهد شکمش را از طعام (حرام) و دامنش را از حرام پاک می‌گرداند. همان/ ص 132

گذران عمر با بهترین عمل

إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ إِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ خَيْرًا وَفَّقَهُ لِإِنْقَادِ أَجَلِهِ فِي أَحْسَنَ عَمَلِهِ وَ رَزَقَهُ مُبَادَرَةَ مَهْلِهِ فِي طَاعَتِهِ قَبْلَ الْقَوْتِ؛ هنگامی که خداوند خیر بندهای را بخواهد، او را در گذراندن عمر با بهترین عمل موفق می‌دارد و پیشی گرفتن در طاعت را، قبل از فوت روزی او می‌گرداند. غرر الحکم و درر الکلم/ ص 237

مهمان، هدیه الهی

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِقَوْمٍ خَيْرًا أَهْدَى إِلَيْهِمْ هَدِيَّةَ قَبِيلٍ وَ مَا تِلْكَ الْهَدِيَّةُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الضَّيْفُ يَنْزِلُ بِرِزْقِهِ وَ يَرْحَلُ وَ قَدْ غَفَرَ لِأَهْلِ الْمَثَلِ؛ از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل شده که هر گاه خداوند، نسبت به گروهی اراده نیکی کند، هدیه‌ای به ایشان مرحمت می‌فرماید؛ عرض شد: یا رسول الله! آن هدیه چیست؟ فرمود: مهمان است که با روزی خود می‌آید و می‌رود، با این حال باعث آمرزش اهل خانه می‌گردد. مجموعه ورام/ ج 1/ ص 6

پرداخت زکات

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا بَعَثَ إِلَيْهِ مَلَكًا مِنْ خَزَائِنِ الْجَنَّةِ فَيُسَحِّي تَقْسَهُ بِالزَّكَاةِ؛ هَرَّكَاهُ خَدَاوْنِدْ بِخَوَاهِدِ خَيْرِي بَهْ بِنْدَه‌ای بَرَسَانْد، فَرَشْتَه‌ای از خَزَانَه‌داران بَهْشْت را بَرای او می‌فَرَسْتد تا بَه سینه او دَسْت بَکُشْد و او را نَسَبْت بَه پرداخت زکات بَخْشَنْدَه نَمَایَد. النوادر راوندی/ ص24

واعظ نفسانی

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِعَبْدٍ خَيْرًا جَعَلَ لَهُ وَاعِظًا مِنْ تَقْسِيهِ يَأْمُرُهُ وَيَنْهَاهُ؛ وَاقْتَنَى خُدا بَرای بِنْدَه‌ای خَیْر بَخَوَاهِد، وَاعْظَى از نَفْسِ وَی بَر او می‌گَمَارْد کِه او را بَه کار نَیک وَا دَارْد و از کار بَد باز دَارْد. مَجموعه وِرام/ ج2/ ص77

و الحمد لله رب العالمين